

N:o 29.

Ank. till Riksd. kansli den 2 maj 1898, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

I en till bevillningsutskottet hänvisad proposition, n:o 95, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge, så lydande:

§ 1.

Alla i Norge inhemska fartyg och båtar, öppna eller däckade och af hvad slag och dräktighet som helst, skola, ehvad de der äro bygda eller naturaliserade, äfven i Sverige behandlas såsom inhemska och åtnjuta alla dermed förenade rättigheter samt må således, utan afseende derå om de ankomma eller afgå från eller till in- eller utländsk ort eller om de äro barlastade eller lastade med in- eller utländska varor, icke åläggas andra eller högre afgifter till kronan, städer eller särskilda inrättningar, än af inhemska fartyg och båtar skola utgöras.

Norska fartyg och båtar må ock inom svenskt område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda villkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

För tillgodonjutande af dessa och öfriga för varuskeppningen medgifna förmåner skola norska fartyg vara försedda med sådana handlingar, som till bestyrkande af deras nationalitet äro i Norge föreskrifna.

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 5 Saml. 1 Afd. 26 Häft. (N:o 29.)

§ 2.

Mom. 1. Vid resa landvägen från Norge till Sverige vare det, med undantag för spelkort, hvilka äro underkastade så väl stämpelafgift som tull, samt brännvin och sprit jemte dermed beredda drycker äfvensom vin, för hvilka senare varor tull skall erläggas, medgifvet att af till införsel tillåtna, tull underkastade naturalster eller tillverkningar tullfritt medföra följande mindre partier, nemligen:

bröd 10 kg.,
fläsk 10 kg.,
garn, alla slag, tillsammans 5 kg.,
kaffe och kaffesurrogat tillsammans 5 kg.,
malt 10 kg.,
risgryn 5 kg.,
socker 5 kg.,
spanmål, omalen, 40 kg.,
» malen, 25 kg.,

tobak 1 kg.,
väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett sammanlagdt värde af 25 kronor,

öl 5 liter samt

andra varor till ett sammanräknadt värde af 20 kronor;

dock att för det fall, att resan sker öfver den del af gränsen, som är belägen mellan Djeknelidens tullstation i Vermland och Ljusnebacken i Herjeådalen eller öfver gränsen mot Frostvikens socken i Jemtland och norr om denna belägna orter, ofvan stadgade myckenheter i fråga om nedan-nämnda varor sålunda ökas, att det skall vara den resande tillåtet att af dem tullfritt medföra följande partier, nemligen:

bröd 20 kg.,
malt 40 kg.,
socker 10 kg.,
spanmål, omalen, 150 kg.,
» malen, 100 kg.,

väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett värde af 40 kronor,

öl 10 liter,

andra varor, rörande hvilka icke här ofvan i detta mom. särskildt stadgats, till ett sammanräknadt värde af 30 kronor.

För vara, som af resande medföres i större myckenhet, än ofvan

stadgats, skall tull, enligt hvad eljest gäller, erläggas för hela den af varan införda qvantiteten.

Tullfrihet, hvarom i detta mom. sägs, gäller icke för varor, som i handelsafsigt införas vare sig för att i vanlig ordning försäljas eller för att utlemnas såsom ersättning för verkställt arbete, ej heller för varor, som af handlande eller för handlandes räkning införas, så vidt de äro af de slag, med hvilka han idkar handel.

Resande vare, om tulltjensteman eller tullbetjent sådant fordrar, skyldig att, jemte uppgift om yrke och hemvist, aflemna en under edlig förpligtelse afgifven skriftlig försäkran, att de varor, han medför, icke införas i handelsafsigt, på sätt ofvan förmäles. Införas varorna icke för resandes egen räkning, skall sådan försäkran afgifvas af den, för hvilkens räkning de införas. Underlåter någon aflemna dylik försäkran, skola varorna i vanlig ordning tullbehandlas.

Mom. 2. Om i gränstrakterna någon eger eller brukar egendom på båda sidor om gränsen, må utsäde, kreatur och redskap, som erfordras för egendomens skötsel, tullfritt föras öfver gränsen till Sverige.

Mom. 3. Varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Sverige till Norge för att förädlas genom blekning, färgning, garfning, malning, spinning, väfning eller annan dylik bearbetning eller för reparation och som efter sådan förädling eller reparation återinföras, skola vid återinförseln vara fria från tullumgälder.

Likaså skola varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Norge till Sverige för att här undergå sådan förädling eller reparation, om hvilken nyss blifvit sagdt, och derefter till Norge återutföras, vid införseln till Sverige vara fria från tullumgälder.

Mom. 4. Dragare och fordon, som uppenbarligen användas endast för transport af gods eller personer från Norge till Sverige, äro ej underkastade tullafgifter.

Mom. 5. Till förekommande af missbruk utaf de i mom. 2, 3 och 4 gjorda medgifvanden eger generaltullstyrelsen eller i särskildt fall tullmyndighet vid gränsen att meddela de närmare kontrollföreskrifter, som kunna anses erforderliga.

§ 3.

Varor, som öster om Saltbacken å svenska och Sponviks skansar å norska sidan öfver Svinesund eller Idefjorden föras från Norge till Sverige i färja, pråm eller båt under fyra tons dräktighet eller om vintern öfver isen, skola, med hänsigt till tullväsendet, anses såsom vore de landvägen införda, så vida de icke antingen sjövägen transporterats till norska sidan

af nämnda färjställe eller fjord och derifrån sedan öfverförts till svenska sidan eller ock blifvit till denna senare öfverförda för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare.

Denna förordning skall träda i kraft den 16 nästkommande maj och, der icke annorlunda stadgas, lända till efterrättelse till och med den 15 maj 1899.

I den kongl. propositionen har åberopats bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 15 innevarande april, hvaraf inhemtas, att chefen för finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t anförde:

»Med anledning deraf, att nådiga förordningen angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden den 30 maj 1890 efter skedd uppsägning komme att upphöra att gälla med den 12 juli 1897, föreslog Eders Kongl. Maj:t genom nådig proposition den 23 april sistnämnda år Riksdagen att antaga en författning, genom hvilken sjöfarten och gränstrafiken mellan de båda länderna komme att regleras för tiden efter utgången af mellanrikslagens giltighetstid. Då min företrädare i embetet sistberörda dag anmälde detta ärende inför Eders Kongl. Maj:t, erinrade han, att förhandlingar varit inledda med norska regeringen om upprättande af förslag till en författning af samma ömsesidigt förbindande kraft som mellanrikslagen, enligt hvilken författning de båda länderna skulle tillerkänna hvarandra behandling såsom den mest gynnade nation i fråga om handel och sjöfart äfvensom erforderliga lättnader beredas gränstrafiken, men att dessa förhandlingar då icke ännu ledt till resultat, af anledning att fråga i Norge blifvit väckt om införande af differentialtullsystemet och att, då denna fråga ej ännu hunnit genomgå förberedande behandling, det ansetts mindre lämpligt att för det dåvarande binda sin handlingsfrihet genom ett aftal med Sverige om behandling som den mest gynnade nation. Den omständighet att en ömsesidigt förpligtande öfverenskommelse i ämnet sålunda icke kunnat komma till stånd syntes dock departementschefen icke innebära giltig anledning att icke medgifva Norge behandling som den mest gynnade nation. När mellanrikslagen gått till ända, skulle, med då gällande bestämmelser, Sverige fortfarande komma att i Norge åtnjuta behandling som den mest gynnade nation, men Norges sjöfart deremot att enligt utredning, som af departementschefen lemnats, vidkännas en högst väsentlig inskränkning i sina dittillsvarande förmåner. An-

ledning att försätta den norska sjöfarten på Sverige i en sådan undantagsställning, vida ofördelaktigare än den, som åtnjötes af andra länders sjöfart här i riket, syntes icke förefinnas, och departementschefen hade derföre trött, att, oaktadt öfverenskommelse om ömsesidig behandling som den mest gynnade nation icke kunnat komma till stånd, förhållandet genom en af Norges samtycke oberoende lag borde ordnas sålunda, att sådan behandling komme Norges handel och sjöfart här i riket till godo. Tydligt vore emellertid, att en dylik lag icke borde ega gällande kraft längre, än motsvarande förmån tillkomme svensk handel och sjöfart i Norge. Då likväl lagens giltighet svårigen kunde till sitt fortbestånd göras beroende af inträffandet eller uteblifvandet af en norsk lagstiftningsåtgärd, syntes villkoret af reciprocitet ej böra i sjelfva lagen upptagas. Lämpligare syntes vara, att lagen antoges att gälla till om med någon dag vid slutet af innevarande års riksdag, exempelvis den 15 maj eller den tidigare dag, då nytt beslut blifvit af Riksdagen fattadt. Dermed vunnes ock möjlighet att få denna lag, som ju till följd af sin beskaffenhet borde vara gemensam, bragt till stånd såsom sådan, om de i Norge pågående utredningar då hunnit föras till slut.

Sedan ofvan omförmälda nådiga proposition blifvit af Riksdagen bifallen, utfärdades den 28 maj 1897 nådig förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge, hvilken förordning skulle träda i kraft den 13 påföljande juli och, der icke annorlunda stadgades, lända till efterrättelse till och med den 15 maj 1898.

I fråga om reglerandet af sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge för tiden efter den 15 nästkommande maj hafva förhandlingar egt rum med norska regeringen, hvilka likväl icke ledt dertill, att aftal kunnat med Norge träffas om ömsesidig behandling som den mest gynnade nation. Då omständigheterna jemväl i öfrigt äro oförändrade, synes lämpligt, att de bestämmelser, som under tiden efter mellanrikslagens upphörande reglerat hithörande förhållanden, må i hufvudsakligen enahanda form som hittills erhålla förlängd giltighet för tiden till och med den 15 maj 1899 eller den tidigare dag, då nytt beslut blifvit af Riksdagen fattadt.

Hvad författningens innehåll beträffar, torde endast ett par smärre förändringar vara af behovet påkallade.

I mom. 3 af § 2 i 1897 års förordning stadgas, att varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Sverige till Norge för att förädlas genom blekning, färgning, garfning, malning, spinning, väfning eller annan dylik bearbetning eller för reparation och som efter sådan förädling eller reparation återinföras, skola vid återinförseln vara fria från tullumgälder. Motsvarande bestämmelse finnes meddelad i § 3 mom. 4 af norska kungörelsen om tullafgifter den 9 september 1897. Med ifrågavarande bestämmelse

har afsetts att bereda hushållen på ömse sidor om gränsen möjlighet att äfven efter mellanrikslagens upphörande få sina varor förädlade eller reparerade på det för ändamålet lämpligaste ställe, oberoende deraf på hvilken sida om gränsen detta ställe vore beläget. För ändamålet fordras naturligen, att varorna så väl vid utförseln till det andra landet som vid återinförseln till det egna landet äro fria från tullumgälder. Den affattning, ifrågavarande mom. af § 2 erhållit, är emellertid så till vida ofullständig, som momentet, jemfördt med motsvarande norska bestämmelser, endast föranleder dertill, att varor, som utförts öfver gränsen, må tullfritt återinföras, men icke tillika dertill, att varorna tullfritt må föras öfver gränsen in i det andra landet. Då likväl i brist af ett sådant medgifvande hela stadgandet kommer att sakna egentlig betydelse, torde momentet i sagda afseende böra fullständigas och för sådant ändamål erhålla ett tillägg af följande lydelse:

»Likaså skola varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Norge till Sverige för att här undergå sådan förädling eller reparation, om hvilken nyss blifvit sagdt, och derefter till Norge återutföras, vid införseln till Sverige vara fria från tullumgälder.»

Enligt hvad af skrifvelse från norska regeringens finans- och tulldepartement af den 6 i denna månad inhemtas, har förslag till motsvarande bestämmelse blifvit af norska regeringen Stortinget förelagdt.

I § 3 af förordningen den 28 maj 1897 stadgas, att varor, som öfver Svinesund eller Idefjorden öster om Svinesund föras från Norge till Sverige i färja, pråm eller båt under fyra tons dräktighet eller om vintern öfver isen, skola, med hänsigt till tullväsendet, anses såsom vore de landvägen införda, så vida de icke antingen sjövägen transporterats till norska sidan af nämnda färjställe eller fjord och derifrån sedan öfverförts till svenska sidan eller ock blifvit till denna senare öfverförda för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare.

Vid de förhandlingar, som efter mellanrikslagens uppsägning under åren 1895 och 1896 egde rum mellan svenska och norska ombud för utarbetande af förslag till nya bestämmelser rörande Sveriges och Norges ömse-sidiga handels- och sjöfartsförhållanden, föreslogs af de svenska ombuden, att bestämmelserna om hvad som uti ifrågavarande gränstrakt skulle anses som landväga trafik skulle erhålla en sålunda förändrad affattning, att såsom landväga trafik endast skulle anses den varuförsel, som under angifna förhållanden egde rum öster om *Salbacken å svenska och Sponviken å norska sidan öfver Svinesund eller Idefjorden*. Enligt protokollet öfver förhandlingarna anmärkte härtill de norska ombuden, att de icke hade något att erinra mot den sålunda föreslagna förändringen, om blott de nya gränspunkterna hade samma bestämdhet som den nuvarande gränslinien, hvarom man emellertid icke vågade uttala någon säker åsigt, innan förhållandena på orten

blifvit närmare undersökta. Då numera, enligt hvad från norska regeringen meddelats, äfven från norsk sida anses önskvärdt, att omförmälda förändring i gränsbestämningen vidtages, dock så att i stället för »Sponviken» sättes »Sponviks skansar», synes § 3 i 1897 års förordning lämpligen böra erhålla en i öfverensstämmelse härmed ändrad affattning.»

Då utskottet icke har något att erinra mot det i den kongl. propositionen framlagda förslaget, hemställer utskottet,

att ifrågavarande, af Kongl. Maj:t framlagda förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge måtte af Riksdagen antagas.

Stockholm den 29 april 1898.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer

af herrar *Cavalli* och *J. G. Almqvist*, hvilka yttrat:

»Vid behandling sistlidet år af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge, hvilket förslag var, med undantag af två alldeles oväsentliga förändringar, lika lydande med det till Riksdagens pröfning nu föreliggande, tillstyrkte bevillningsutskottet Riksdagen att antaga den kongl. propositionen, men hemställde tillika, att Riksdagen dessutom måtte besluta, att, derest Kongl. Maj:t skulle finna, att Sveriges behandling i handels- och sjöfartsförhållanden såsom den af Norge mest gynnade nation i ett eller annat afsevärdt hänseende blefve upphäfd, eller motsvarande rättigheter, som i § 2 mom. 2—4 af förordningen medgifvits vid införsel till Sverige, skulle vid införsel till Norge förvägras, Kongl. Maj:t skulle ega att när som helst förordna, det författningen delvis eller helt och hållet skulle upphävas.

Denna utskottets hemställan bifölls af Första Kammaren, men afslogs af Andra Kammaren, i följd hvaraf densamma förföll.

Då vi sistlidet år biträdt utskottets ofvannämnda hemställan, samt, enligt vår åsigt, några förhållanden icke inträdt, som böra föranleda utskottet att frångå sitt sistlidet år fattade, af Första Kammaren godkända beslut, hemställa vi,

- 1:o) att nu ifrågavarande, af Kongl. Maj:t framlagda förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge måtte af Riksdagen antagas; och
- 2:o) att Riksdagen dessutom måtte besluta, att, derest Kongl. Maj:t skulle finna, att Sveriges behandling i handels- och sjöfartsförhållanden såsom den af Norge mest gynnade nation i ett eller annat afsevärdt hänseende varder upphäfd, eller motsvarande rättigheter, som i § 2 mom. 2—4 af förslaget medgifvits vid införsel till Sverige, skulle vid införsel till Norge förvägras, Kongl. Maj:t må ega att när som helst förordna, det denna författning delvis eller helt och hållet skall upphävas*.

samt af herrar *Almström*, *Weinberg*, *M. S. Nisser*, friherre *Klingspor*, *Philipson*, af *Burén* och *Bergendahl*, hvilka ansett, att en förordning af sådan art och innebörd som den nu föreslagna borde vara gällande, endast så länge Sverige i handels- och sjöfartsförhållanden af det land, som i förordningen åsyftas, åtnjuter behandling såsom den mest gynnade nation, samt därför hemstält,

att ifrågavarande, af Kongl. Maj:t framlagda förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge måtte af Riksdagen antagas, under vilkor att, derest Kongl. Maj:t skulle finna, att Sveriges behandling i handels- och sjöfartsförhållanden såsom den af Norge mest gynnade nation i ett eller annat afsevärdt hänseende varder upphäfd, eller motsvarande rättigheter, som i § 2 mom. 2—4 af ofvannämnda förslag medgifvits vid införsel till Sverige, skulle vid införsel till Norge förvägras, Kongl. Maj:t må ega att när som helst förordna, det denna författning delvis eller helt och hållet skall upphävas.